

πανελλαδικές εξετάσεις 2026

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΑΘΗΜΑ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΩΡΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ

11:20

φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ
Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑΚΟΣ ΟΜΙΛΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ Γ΄ ΤΑΞΗΣ
ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ – ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΓΕΝΙΚΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 29-5-2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΘΕΜΑΤΩΝ

ΘΕΜΑ Α

A1.

Σύμφωνα με τη συντάκτρια, η υπογεννητικότητα στην εποχή μας δεν ερμηνεύεται, πλέον, επαρκώς με οικονομικές αιτίες, όπως το υψηλό κόστος ζωής και η αδυναμία συνδυασμού καριέρας και οικογενειακής ζωής από τη σύγχρονη γυναίκα. Μάλιστα, ειδικοί επισημαίνουν ότι η υπογεννητικότητα εκφράζει τη γενικότερη υπαρξιακή ανασφάλεια και την κοινωνική ανισομέρεια της εποχής. Επίσης, συνδέεται με τη χρήση των κινητών τηλεφώνων και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, που προβάλλουν εξωραϊσμένα πρότυπα, τα οποία δυσχεραίνουν τις ουσιαστικές ανθρώπινες επαφές.

ΘΕΜΑ Β

B1.

1. β
2. β
3. α
4. α
5. α

B2.α.

Αίτιο: «η χρήση smartphones»

Αποτέλεσμα: «έχουν αλλάξει τον τρόπο αλληλεπίδρασης των νέων»

Αίτιο: «τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης»

Αποτέλεσμα: «καλλιεργούν εξιδανικευμένα πρότυπα σχέσεων, εμφάνισης και επιτυχίας»

«Έτσι δημιουργούν ... κοινωνικής απομόνωσης και ψυχολογικής δυσφορίας»

«... αλλά και ένα αναδυόμενο πολυκεντρικό ζήτημα ... πανεπιστημιακή εκπαίδευση»

Η πρόθεση της συντάκτριας είναι να ενημερώσει και να αποδείξει την άποψή της της ότι η υπογεννητικότητα δεν είναι μόνο αποτέλεσμα οικονομικής φύσης, αλλά και απότοκο της χρήσης smartphones και συγκεκριμένα των μέσων κοινωνικής δικτύωσης. Έτσι, κατορθώνει να πείσει τον αναγνώστη για την ορθότητα της άποψής της.

Μάλιστα, μέσω του τρόπου ανάπτυξης του αιτίου – αποτελέσματος αναδεικνύει την αιτιακή σχέση της δημογραφικής κατάρρευσης και των μέσων κοινωνικής δικτύωσης, τη σχέση αίτιου-αιτιατού, δείχνοντας τη σπουδαιότητα των αποτελεσμάτων («δημογραφικής κατάρρευσης ... εκπαίδευσης»).

B2.β.

Γιατί: δηλώνει αιτιολόγηση

Λοιπόν: συμπέρασμα

Με τη χρήση της διαρθρωτικής λέξης «γιατί» ο συντάκτης καταγράφει τους λόγους για τους οποίους δεν πρέπει να γίνεται διαχωρισμός στα νιάτα και στα γηρατειά. Υποστηρίζει πως υπάρχουν νέοι οι οποίοι είναι συντηρητικοί και υποχωρητικοί, αλλά και ηλικιωμένοι που είναι επαναστάτες και ρηξικέλευθες προσωπικότητες.

Με τη χρήση της συνδετικής λέξης «λοιπόν» καταλήγει στο συμπέρασμα πως οι νέοι και οι ηλικιωμένοι δεν έχουν τα χαρακτηριστικά που θα περιμέναμε με βάση την ηλικία τους.

B3.

- **Ασύνδετο σχήμα**

Ο δοκιμιογράφος με το ασύνδετο σχήμα καταγράφει με εμφατικό τρόπο τα χαρακτηριστικά της νεανικής ηλικίας, τα οποία είναι η επαναστατικότητα, η αγάπη για την καινοτομία και το ασυμβίβαστο πνεύμα. Το ύφος του λόγου γίνεται πυκνό, κοφτό και λιτό ενώ ο ρυθμός καθίσταται γοργός.

- **Πρώτο πληθυντικό πρόσωπο**

Ο πομπός με το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο εντάσσει τον εαυτό του στο σύνολο των ανθρώπων οι οποίοι έχουν τη δυνατότητα να προσδιορίζουν τα νιάτα και τα γηρατειά των ανθρώπων, όχι με βάση την ηλικία, αλλά τη συμπεριφορά, την ιδεολογία και τις δράσεις τους, προσδίδοντας συλλογικότητα και καθολικότητα. Το ύφος του λόγου γίνεται άμεσο, οικείο, ζωντανό και παραστατικό.

- **Συνυποδήλωση / μεταφορά**

Ο δοκιμιογράφος με τη συνυποδήλωση/μεταφορά αισθητοποιεί τα χαρακτηριστικά της παρόρμησης και της εξέλιξης των νέων. Παράλληλα, ευαισθητοποιεί τον αναγνώστη για την ανάγκη συγκρότησης κοινωνιών που δεν αποτελούνται μόνο από ανθρώπους με νεανική νοοτροπία, προσελκύοντας, έτσι, το ενδιαφέρον του. Το ύφος του λόγου καθίσταται άμεσο, οικείο, ζωντανό, παραστατικό.

ΘΕΜΑ Γ

Το ποιητικό υποκείμενο φαίνεται να καλεί τους αναγνώστες να αγωνιστούν για μια αυθεντική, γεμάτη ζωή, αποβάλλοντας από αυτήν καθετί που τους καταπιέζει και τους κρατά δέσμιους σε μία ανούσια ζωή. Σε β' πρόσωπο Προστακτικής απευθύνεται άμεσα σε κάθε αναγνώστη, προτρέποντάς τον να απελευθερωθεί από τη θλίψη που τον εγκλωβίζει και τον οδηγεί σε οδυνηρούς συμβιβασμούς («Χτύπα...σκουπίδια»). Με κοφτό, δεοντικό λόγο που επαναλαμβάνεται προκαλεί επιτακτικά τους δέκτες να παλέψουν για την κατάκτηση της χαράς και της ανεμελιάς («Πρέπει...να χαρής»). Χρειάζεται να απογυμνωθούν από ό,τι τους προξενεί δυσφορία και να «ενδυθούν» τη χαρά της ζωής, απολαμβάνοντας ό,τι πραγματικά τους ικανοποιεί, όπως μεταφορικά αναφέρει το ποιητικό υποκείμενο («να γυμνωθής»/ «να στολιστείς με αχάτη»). Προϋπόθεση, όμως, γι' αυτό είναι να

γνωρίσουν σε βάθος τον εαυτό τους, εκθέτοντάς τον στο φως κι έτσι με τόλμη, με ψυχική και πνευματική έξαρση, χωρίς δισταγμό, να διεκδικήσουν τη ζωή που τους αξίζει («Μα πρώτα...το πάτημά σου»).

Στο κάλεσμα του ποιητικού υποκειμένου θα ανταποκρινόμουν με προβληματισμό και θα έκανα έναν απολογισμό της ζωής μου. Θα σκεφτόμουν αν νιώθω πραγματική ευγνωμοσύνη για όλες τις ομορφιές που κρύβει η ζωή ή αναλώνομαι στον φόβο για όσα δεν μπορώ να ελέγξω ή στη θλίψη για πράγματα που δεν μπορώ να αλλάξω πια.

ΘΕΜΑ Δ

Επικοινωνιακό πλαίσιο: άρθρο σε σχολική διαδικτυακή εφημερίδα → τίτλος / αφόρμηση από επικαιρότητα / χρήση α' και γ' ρηματικού προσώπου.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ : αφόρμηση από τα κείμενα αναφοράς / αντιφατικότητα των σύγχρονων κοινωνιών (συνωστισμός, αλλά και αποξένωση) / επισήμανση ότι η μοναξιά αποτελεί το σημαντικότερο πρόβλημα του σύγχρονου ανθρώπου / αναφορά στα ζητούμενα για την ομαλή μετάβαση στο κυρίως θέμα.

ΚΥΡΙΩΣ ΘΕΜΑ

Α' ζητούμενο: λόγοι αύξησης των επιπέδων μοναξιάς στην εποχή μας

- Κυριαρχία ψηφιακής επικοινωνίας / εικονικές σχέσεις.
- Σύγχρονος τρόπος ζωής / εντατικοποίηση της καθημερινότητας και υπερεργασία / εκμηδένιση ελεύθερου χρόνου και διάθεσης για ουσιαστική επικοινωνία.
- Κρίση ανθρωπιστικών αξιών / κυριαρχία ατομικού συμφέροντος και ανταγωνισμού / ηθική αλλοτρίωση / κρίση διαπροσωπικών σχέσεων / αδιαφορία για τον συνάνθρωπο.
- Στερεοτυπικές αντιλήψεις / ηλικιακός ρατσισμός.
- Υιοθέτηση καταναλωτικού μοντέλου ζωής / προσήλωση στα υλικά αγαθά.
- Όξυνση κοινωνικής παθογένειας (βία, εγκληματικότητα, παραβατικές συμπεριφορές) / επιφυλακτικότητα και φόβος για τον συνάνθρωπο / διάρρηξη των δεσμών εμπιστοσύνης και αλληλεγγύης.

-Κρίση του θεσμού της οικογένειας.

-Ενδογενή αίτια (χαμηλή αυτοεκτίμηση, κοινωνικό άγχος, ανασφάλειες).

Β' ζητούμενο: τρόποι συνεργασίας των νέων με τους ανθρώπους τρίτης ηλικίας για να θεραπευτεί η μοναξιά

-Εποικοδομητικός διάλογος / ανταλλαγή γνώσεων και απόψεων για τα κοινωνικοπολιτικά ζητήματα και τα προβλήματα της καθημερινότητας.

-Κοινωνικά προγράμματα συγκατοίκησης/φιλοξενίας.

-Κοινή συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις π.χ. δενδροφυτεύσεις, φροντίδα δημόσιων χώρων.

-Επισκέψεις σε οίκους ευγηρίας και ΚΑΠΗ.

-Ψηφιακός εγγραμματισμός / καθοδήγηση στη χρήση νέων τεχνολογιών.

-Κοινά εργαστήρια δημιουργικής απασχόλησης / ενασχόληση με τις τέχνες / αφήγηση παραμυθιών / αθλητικές δραστηριότητες.

-Συνεργασία στο πλαίσιο πολιτιστικών δράσεων για την επανασύνδεση με στοιχεία της παράδοσης (μουσική, χορός, μαγειρική).

ΕΠΙΛΟΓΟΣ: Ανακεφαλαιωτικός / συμπερασματικός (ανάδειξη της αναγκαιότητας προσέγγισης των δύο γενεών και συνειδητοποίηση ότι η μία γενιά συμπληρώνει την άλλη). Η συνεργασία και η αλληλεγγύη αποτελεί πάντα εγγύηση για κοινωνική πρόοδο και ευημερία.